

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
รับที่.....	๑๔๗ สช
วันที่.....	๑๕/๑๒/๒๕๐๓

พณ. ๒/๑๖
๑๐๘.ค. ๔๙
๑๕.๔๐๔.

ที่ สธ ๐๒๐๓.๐๕๓/๖๗

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี
๑๑๐๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๔๙

เรื่อง โครงการขยายระยะเวลาการดำเนินการและปรับแผนการพัฒนาอาจารย์ในโครงการ
พัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ.๒๕๔๒ - ๒๕๔๙
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ เป็นสิ้นสุดการดำเนินการ
ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารโครงการขยายระยะเวลาการดำเนินการและปรับแผนการพัฒนา
อาจารย์ในโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขฯ
เป็นสิ้นสุดการดำเนินการในปี ๒๕๕๖ จำนวน ๕ ชุด
๒. โครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
ปี พ.ศ.๒๕๔๒-๒๕๔๙ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐
จำนวน ๕ ชุด
๓. สรุปย่อโครงการขยายระยะเวลาดำเนินการฯสำหรับผู้บริหาร จำนวน ๕๐ ชุด

๑. โครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขปีพ.ศ.๒๕๔๒-
๒๕๔๙ เป็นโครงการที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอต่อคณะรัฐมนตรี อันเนื่องมาจากสภาพปัญหา
การขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศ ทำให้กระทรวงสาธารณสุข
จำเป็นต้องเร่งผลิตบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อตอบสนองความต้องการของ
ประเทศ ซึ่งจากภารกิจการผลิตบุคลากรดังกล่าวมีผลทำให้วิทยาลัยในสังกัดกระทรวง-
สาธารณสุขเกิดสภาพปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพมากขึ้น
อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาและสัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

รวมทั้งการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดก็ยังคงมีความล้าหลังเมื่อเทียบกับสาขาวิชาชีพอื่นในทีมสุขภาพหรือสาขาเดียวกันแต่ต่างสังกัด ประกอบกับการพัฒนาอาจารย์ที่กระทรวงสาธารณสุขจัดทำร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัยตามแผนการปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ. 2538 - 2544 มีแผนการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดเพียง 9 แห่ง ซึ่งไม่ครอบคลุมวิทยาลัยในสังกัดที่มีจำนวนทั้งสิ้น 43 แห่ง ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงเห็นควรให้มีการดำเนินการพัฒนาอาจารย์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างเป็นระบบโดยจัดทำโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ.2542 - 2549 เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการอนุมัติเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540

2. กระทรวงสาธารณสุขโดยสถาบันพระบรมราชชนก ได้ดำเนินโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2542-2549 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 โดยสนับสนุนให้มีการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท-เอกต่างประเทศ การอบรมระยะสั้นในต่างประเทศ (ไม่เกิน 3 เดือน) และการศึกษาหลังปริญญาเอกเป็นเวลา 1 ปี ซึ่งผลการดำเนินงานในโครงการดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - 2547 ยังเป็นไปค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ

2.1 การศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก ต่างประเทศ ได้รับการจัดสรรทุนทั้งสิ้น 90 ทุน คิดเป็นร้อยละ 23.49 ของจำนวนทุนตามเป้าหมายแผน (383 ทุน) และมีผู้รับทุนจำนวน 72 ทุนคิดเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนทุนที่ได้รับจัดสรร

2.2 การอบรมระยะสั้นต่างประเทศ ได้รับการจัดสรรทุน 164 ทุน คิดเป็นร้อยละ 15.74 ของจำนวนทุนตามเป้าหมายแผน (1,042 ทุน) แต่ดำเนินการใช้วิธีการลดระยะเวลาการอบรมและเพิ่มจำนวนผู้รับทุน จึงทำให้มีผู้รับทุนจำนวน 467 ทุน ซึ่งเกินเป้าหมายของจำนวนทุนที่ได้รับจัดสรร

2.3 การศึกษาหลังปริญญาเอกเป็นเวลา 1 ปี ไม่ได้รับการจัดสรรทุน แต่ดำเนินการโดยใช้ทุนอบรม มีจำนวนผู้รับทุน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.27 ของจำนวนทุนตามเป้าหมายแผน(71 ทุน)

ทั้งนี้เนื่องจากในระยะแรกของโครงการเกิดปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจซึ่งรัฐบาลมีนโยบายงดการให้ทุนไปศึกษาต่างประเทศจึงทำให้การดำเนินงานโครงการหยุดชะงักและบางกิจกรรมต้องงดดำเนินการ ประกอบกับอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดไม่มีความพร้อม

และขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษที่จะสอบรับทุนและสมัครศึกษาต่อในต่างประเทศจึงทำให้การพัฒนาอาจารย์โดยการศึกษาต่อต่างประเทศไม่สามารถดำเนินการได้ครบตามเป้าหมายของจำนวนทุนที่ได้รับในแต่ละปี (รายละเอียดดูภาคผนวก ข ในโครงการขยายระยะเวลาการดำเนินการฯ) อย่างไรก็ตามสถาบันพระบรมราชชนกได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ด้านภาษามาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ซึ่งทำให้อาจารย์ในสังกัดมีความพร้อมมากขึ้น

3. เนื่องจากการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดดังกล่าวจะสิ้นสุดโครงการในปี พ.ศ.2549 แต่ผลการดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาลัยในสังกัดยังมีปัญหาความขาดแคลนอาจารย์และคุณภาพของอาจารย์ก็ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายคือ ปัจจุบันมีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1:9.10 สัดส่วนคุณภาพปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เท่ากับ 0.3 : 6.6 : 3.1 ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดไว้ คือ ให้มีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1: 8 และให้มีสัดส่วนคุณภาพอาจารย์ปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เท่ากับ 3 : 6 : 1 เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงสาธารณสุขเร่งผลิตบุคลากรพยาบาลอีกปีละ 1,000 คน เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศโดยเริ่มในปี พ.ศ.2547 - 2556 และแผนการเร่งการผลิตเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 1 ทุน 1 หมู่บ้านในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 1,020 คน ในระยะเวลา 5 ปี คือพ.ศ. 2548 - 2552 จึงทำให้วิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีสภาพปัญหาการขาดแคลนอาจารย์มากขึ้น ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงเห็นควรให้มีการขยายระยะเวลาการดำเนินการโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดปี พ.ศ. 2542 - 2549 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 ต่อไปจนถึงปี พ.ศ. 2556 โดยปรับแผนการดำเนินการในโครงการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและระยะเวลาดำเนินการตามแผนการเพิ่มการผลิตบุคลากรพยาบาล ทั้งนี้เพื่อให้การผลิตและพัฒนาอาจารย์มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการเพิ่มการผลิตพยาบาล ดังมีรายละเอียดในเอกสารโครงการขอขยายระยะเวลาการดำเนินการและปรับแผนการพัฒนาอาจารย์ฯ ตามที่แนบมาพร้อมนี้

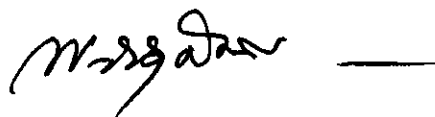
กระทรวงสาธารณสุข จึงเสนอโครงการขอขยายระยะเวลาการดำเนินการและปรับแผนการพัฒนาอาจารย์ในโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ดังนี้

1. อนุมัติในหลักการให้กระทรวงสาธารณสุขขยายระยะเวลาดำเนินการและ
ปรับแผนการพัฒนาอาจารย์ในโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
ปี พ.ศ.2542 -2549 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 เป็นสิ้นสุดการ
ดำเนินการในปี พ.ศ. 2556 ตามรายละเอียดในโครงการฯ

2. ให้สำนักงานประมาณจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ตาม
โครงการขอขยายระยะเวลาดำเนินการและปรับแผนการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยใน
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบและ
อนุมัติในหลักการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพินิจ จารุสมบัติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานปลัดกระทรวง
สถาบันพระบรมราชชนก
โทร.02-5901833
โทรสาร 02-5901830

โครงการขยายระยะเวลาการดำเนินการและปรับแผนการพัฒนาอาจารย์
ในโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ.2542- 2549
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540
เป็นสิ้นสุดการดำเนินการในปี พ.ศ.2556

สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
กันยายน 2548

สารบัญ

หน้า

1. ความเป็นมาโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2542-2549 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540	1
2. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาดำเนินโครงการและปรับแผนการพัฒนาอาจารย์ฯ	2
3. วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
4. เป้าหมายการพัฒนาอาจารย์ ปี พ.ศ. 2549- 2556	
4.1 เพิ่มจำนวนอาจารย์	4
4.2 จัดสรรทุนการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก	4
4.3 จัดสรรทุนศึกษาเพิ่มพูนความรู้หลังปริญญาเอกต่างประเทศ	4
4.4 จัดสรรทุนฝึกอบรมต่างประเทศ(3 เดือน)	4
5. แผนพัฒนาอาจารย์ฯ ปี พ.ศ.2549 –2556	
5.1 แผนพัฒนาอาจารย์ในเชิงปริมาณ	5
5.2 แผนพัฒนาอาจารย์ในเชิงคุณภาพ	
5.2.1 การเพิ่มพูนคุณวุฒิโดยการศึกษาต่อระดับปริญญาเอกทั้งในและต่างประเทศ และการเพิ่มพูนความรู้หลังปริญญาเอกในต่างประเทศ	5
5.2.2 การเพิ่มคุณวุฒิโดยการศึกษาต่อปริญญาโทในประเทศ	6
5.2.3 การเพิ่มพูนความสามารถและประสบการณ์โดยการฝึกอบรม ประชุม/สัมมนา ศึกษาดูงานต่างประเทศและทุนเชิญผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศมาร่วมงานวิชาการ	6
6. งบประมาณสนับสนุนแผนการพัฒนาอาจารย์ตามโครงการฯ	7
7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	7
ภาคผนวก	
ก. ผลการดำเนินการพัฒนาอาจารย์ในโครงการพัฒนาอาจารย์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 ระหว่างปี พ.ศ.2542 - 2548	9
ข. ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการโครงการตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน(ปี พ.ศ.2542 – 2547)	16
ค. ความต้องการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดตามสภาพการณ์ปัจจุบัน	18

เอกสารแนบท้าย โครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ.2542 –2549
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	จำนวนอาจารย์ในปัจจุบัน จำนวนอาจารย์ที่ควรจะมี และจำนวนอาจารย์ที่ต้องเพิ่ม จำแนกตามรายปี พ.ศ.2549 – 2556	5
ตารางที่ 2	จำนวนทุนสำหรับอาจารย์ไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอกทั้งในและต่างประเทศ และการเพิ่มพูน ความรู้หลังปริญญาเอกในต่างประเทศของวิทยาลัยในสังกัดปี พ.ศ. 2549 – 2556	5
ตารางที่ 3	จำนวนทุนสำหรับอาจารย์ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทในประเทศของวิทยาลัยในสังกัด ปี พ.ศ.2549 -2556	5
ตารางที่ 4	จำนวนทุนสำหรับอาจารย์ไปฝึกอบรมระยะสั้น การประชุม/สัมมนา การศึกษาดูงานต่างประเทศ และทุนเชิญผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศมาร่วมงานวิชาการของวิทยาลัยในสังกัดปีพ.ศ. 2549 – 2556	6
ตารางที่ 5	จำนวนอาจารย์ที่มีในปัจจุบันเปรียบเทียบกับจำนวนอาจารย์ตามเป้าหมายในโครงการ และ จำนวนอาจารย์ที่ต้องเพิ่มเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน	11
ตารางที่ 6	จำนวนทุนสำหรับอาจารย์ไปศึกษาต่อปริญญาโท-เอกต่างประเทศที่ได้รับจัดสรรเปรียบเทียบกับ เป้าหมายตามแผนและจำนวนทุนที่ต้องดำเนินการต่อเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน	12
ตารางที่ 7	จำนวนทุนสำหรับอาจารย์ไปศึกษาเพิ่มพูนความรู้หลังปริญญาเอกเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผน และจำนวนทุนที่ต้องดำเนินการต่อเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน	12
ตารางที่ 8	จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโทในประเทศของวิทยาลัยในสังกัดเปรียบเทียบกับ เป้าหมายตามแผนและจำนวนอาจารย์ที่ต้องพัฒนาต่อเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน	13
ตารางที่ 9	จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกในประเทศของวิทยาลัยในสังกัดเปรียบเทียบกับ เป้าหมายตามแผนและจำนวนอาจารย์ที่ต้องพัฒนาต่อเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน	13
ตารางที่ 10	จำนวนทุนที่ได้รับการจัดสรรและจำนวนอาจารย์ที่ได้รับการพัฒนาโดยการเพิ่มความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ต่างประเทศ เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนในโครงการ และจำนวนทุนพัฒนาอาจารย์ที่ต้องดำเนินการต่อเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน	14
ตารางที่ 11	จำนวนอาจารย์ จำนวนนักศึกษา และอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2546 (สำรวจสิงหาคม 2546)	19
ตารางที่ 12	จำนวนอาจารย์จำแนกตามคุณวุฒิปริญญาเอก ปริญญาโท ปริญญาตรี และสัดส่วนคุณวุฒิ อาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2546 (สำรวจสิงหาคม 2546)	19
ตารางที่ 13	จำนวนนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปีและทุกหลักสูตร และจำนวนอาจารย์ที่ต้องได้รับเพิ่มจำแนก ตามปีงบประมาณ 2547 -2548	20

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 14 จำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดในปัจจุบัน จำนวนอาจารย์ที่ควรจะมี เมื่อคิดที่อัตราส่วน อาจารย์ต่อนักศึกษา เท่ากับ 1 : 8 และจำนวนอาจารย์ที่ต้องเพิ่ม	21
ตารางที่ 15 จำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดจำนวนตามคุณวุฒิที่มีในปัจจุบัน คุณวุฒิที่ควรจะมีและ จำนวนอาจารย์ต้องพัฒนาให้มีคุณวุฒิตามเกณฑ์มาตรฐานคือวุฒิปริญญาเอก : โท : ศรี เท่ากับ 3 : 6 : 1 ตามจำนวนอาจารย์ที่ควรจะมี	21

**โครงการขยายระยะเวลาการดำเนินการและปรับแผนการพัฒนาอาจารย์
ในโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ.2542 - 2549
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540
เป็นสิ้นสุดการดำเนินการ ปี พ.ศ.2556**

1. ความเป็นมาของโครงการ

โครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2542 - 2549 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 เป็นโครงการที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอันเนื่องมาจากสภาพปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขในฐานะที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการให้บริการสาธารณสุขที่เพียงพอและทั่วถึงกับประชาชน จึงได้มอบหมายให้วิทยาลัยในสังกัดดำเนินการเร่งผลิตบุคลากรเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม และจากภารกิจการเร่งผลิตบุคลากรทางการแพทย์และสาธาณสุขดังกล่าวจึงมีผลทำให้วิทยาลัยในสังกัดซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 43 แห่ง(ปี พ.ศ. 2540) เกิดสภาพปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพมากขึ้น อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาและสัดส่วนคุณภาพไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดยังมีความล่าช้าเมื่อเทียบเคียงกับการพัฒนาอาจารย์ในสาขาวิชาชีพอื่นในทีมสุขภาพและคณะพยาบาลศาสตร์ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ประกอบกับการพัฒนาอาจารย์ที่กระทรวงสาธารณสุขจัดทำร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัยตามแผนการปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขตามมติคณะรัฐมนตรีปี พ.ศ. 2538-2544 มีแผนการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดเพียง 9 แห่งซึ่งไม่ครอบคลุมวิทยาลัยในสังกัดที่มีจำนวนทั้งสิ้น 43 แห่ง กระทรวงสาธารณสุขจึงเห็นควรให้มีการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดจำนวน 43 แห่ง ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและมีความทัดเทียมกับบุคลากรสาขาวิชาชีพข้างเคียง โดยเสนอโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดปี พ.ศ.2542 -2549 ต่อคณะรัฐมนตรี และได้รับการอนุมัติเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 โดยมีกำหนดระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่ปี 2542 และจะสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2549

ในปัจจุบันการดำเนินการพัฒนาอาจารย์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพตามแผนในโครงการฯ ยังไม่บรรลุเป้าหมาย และมีผลการดำเนินการค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผน โดยเฉพาะกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์โดยการศึกษาต่อต่างประเทศ ซึ่งได้รับการจัดสรรทุนปี พ.ศ. 2542 -2548 รวมทั้งสิ้น จำนวน 90 ทุน จากจำนวนทุนทั้งสิ้น 383 ทุน คิดเป็นร้อยละ 23.49 ของจำนวนทุนตามเป้าหมายแผน และมีผู้รับทุนขณะนี้จำนวน 72 ทุน คิดเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนทุนที่ได้รับจัดสรร เนื่องจากในระยะแรกเริ่มโครงการเกิดปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและรัฐบาลมีนโยบายงดการให้ทุนไปศึกษาต่างประเทศ และอาจารย์ขาดความพร้อมด้านภาษาอังกฤษที่จะสอบรับทุนและการสมัครเรียนต่อในต่างประเทศ นอกจากนี้กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์โดยการเพิ่มพูนความสามารถและประสบการณ์โดยการฝึกอบรม ประชุม/สัมมนา ศึกษาดูงานต่างประเทศ ก็ได้รับการจัดสรรทุนเฉพาะการอบรมระยะสั้นต่างประเทศเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนทุนที่ได้รับจัดสรรจนถึงปี พ.ศ. 2548 จำนวน 164 ทุน จากจำนวนทุน 1,042 ทุน คิดเป็นร้อยละ 15.74 ของจำนวนทุนตามเป้าหมายของแผน และ

ได้รับการจัดสรรงบประมาณตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 – 2548 เป็นเงินจำนวน 668 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 32.17 ของงบประมาณตามแผนที่ประมาณการไว้จำนวน 2,078.12 ล้านบาท(ดังมีรายละเอียดในภาคผนวก ก : ผลการประเมินโครงการ)

2. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาการดำเนินโครงการและปรับแผนการพัฒนาอาจารย์ฯ

2.1 นโยบายการเพิ่มการผลิตบุคลากรด้านสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขได้สนองนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาและขยายระบบบริการสาธารณสุขโดยได้เพิ่มการผลิตบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ดังนี้

2.1.1 แผนการผลิตพยาบาลเพิ่ม ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 4 พฤษภาคม 2547 ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขต้องเร่งการผลิตนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพิ่มขึ้นอีกปีละ 1,000 คน รวมเป็นปีละ 2,500 คน เป็นเวลา 10 ปี โดยเริ่มในปีการศึกษา 2547 ถึงปี พ.ศ. 2556 และ แผนการเร่งการผลิตพยาบาลเพิ่มอีกปีละ 700 คน ในระหว่างปี พ.ศ. 2549 – 2552 รวมเป็น 3,200 คนต่อปี

2.1.2 แผนการเร่งการผลิตเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 1 รุ่น 1 หมู่บ้าน ในพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส จำนวน 1,020 คน ในระยะเวลา 5 ปี คือปี พ.ศ. 2548 - 2552

2.2 การขาดแคลนอาจารย์ทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะอาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

จากภารกิจเร่งการผลิตบุคลากรด้านสุขภาพตามนโยบายของรัฐดังกล่าวมีผลทำให้เกิดปัญหา ความขาดแคลนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเพิ่มมากขึ้นตามลำดับเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง โดยในปัจจุบันวิทยาลัยในสังกัด มีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 9.1 (เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรมีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 8)

นอกจากนี้คุณวุฒิอาจารย์ระดับปริญญาเอกต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมากโดยมี สัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เท่ากับ 0.3 : 6.6 : 3.1 (เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรมีสัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ ปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เท่ากับ 3 : 6 : 1) และระยะเวลาการดำเนินการพัฒนาอาจารย์ตามแผนในโครงการจะสิ้นสุดการดำเนินการในปี พ.ศ.2549 ซึ่งจะทำให้การพัฒนาอาจารย์มีการหยุดชะงักลงโดยที่อาจารย์ยังไม่ได้การพัฒนาตามแผนที่ได้กำหนดไว้ และอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในอนาคต

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนอาจารย์ระดับปริญญาเอกของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกับสถาบันการศึกษาการพยาบาลอื่นๆ จำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกยังมีจำนวนน้อยมาก คือ มีจำนวนอาจารย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกรวมจำนวนทั้งสิ้น 60 คน โดยจบการศึกษาจากต่างประเทศ จำนวน 13 คน และจบปริญญาเอกในประเทศ จำนวน 47 คน ซึ่งกระจายอยู่ในวิทยาลัยในสังกัด 39 แห่ง เฉลี่ยแห่งละ 1 คน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนา

อาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่องดังได้กล่าวมาแล้ว

2.3 ความจำเป็นที่ยังต้องพัฒนาอาจารย์โดยการศึกษาในระดับปริญญาเอกและการอบรมในต่างประเทศ
การพัฒนาอาจารย์มีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาและอบรมในต่างประเทศเนื่องจาก

2.3.1 เป็นการพัฒนามาตรฐานการศึกษาและเพิ่มศักยภาพ/ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากการจัดการศึกษาในต่างประเทศมีความก้าวหน้าทั้งทางวิชาการและความรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งมีพัฒนาการที่ยาวนาน ซึ่งจะเป็แหล่งเรียนรู้ให้กับอาจารย์ทั้งในด้านการศึกษาและฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะนำมาสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและในประเทศไทยให้มีความเป็นสากล และสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้

2.3.2 สร้างเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศและเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับ
อาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข การสร้างเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ นอกจากจะทำให้อาจารย์มีความรู้และวิชาการที่ก้าวหน้าต่อโลก ยังทำให้เกิดการประสานสัมพันธ์และความร่วมมือในเรื่องอื่นๆ ตามมา รวมทั้งการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

2.3.3 สถาบันการศึกษาในประเทศไทยที่เปิดสอนในสาขาวิชาชีพพยาบาลระดับปริญญาเอกมี
จำนวนน้อย และยังไม่มีความหลากหลายในการเปิดสาขาเฉพาะด้าน จึงทำให้มีข้อจำกัดในการรับจำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดที่จะเข้าศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าวกระทรวงสาธารณสุขจึงเห็นควรให้มีการขยายระยะเวลาการดำเนินการ โครงการพัฒนาอาจารย์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 ต่อไปจนถึงปี พ.ศ 2556 เพื่อให้การผลิตและพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดมีการดำเนินการต่อเนื่องและควบคู่ไปกับแผนการเพิ่มการผลิตพยาบาลซึ่งมีระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปี พ.ศ. 2556 และปรับแผนการดำเนินการในโครงการฯ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันโดยปรับกิจกรรมและเป้าหมายการดำเนินการตามความต้องการจำนวนอาจารย์ในสภาพปัจจุบันเพื่อลดการใช้จ่ายงบประมาณแต่มีให้กระทบต่อแผนการพัฒนาอาจารย์ที่วางไว้

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อขยายระยะเวลาการดำเนินการ โครงการพัฒนาอาจารย์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 ที่จะสิ้นสุดการดำเนินการในปี 2549 ให้สิ้นสุดการดำเนินการในปี 2556

3.2 ปรับแผนและเป้าหมายการดำเนินการ โครงการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดย

3.2.1 เพิ่มจำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้มีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาอย่างน้อยให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา คือ 1: 8

3.2.2 พัฒนาคุณภาพอาจารย์ของวิทยาลัยให้สูงขึ้นและมีสัดส่วนคุณวุฒิระดับปริญญาเอกให้ใกล้เคียงกับเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

3.2.3 เสริมสร้างสมรรถนะและประสบการณ์ทางวิชาการแก่อาจารย์ให้สูงขึ้น

4. เป้าหมายการพัฒนาอาจารย์ ปี พ.ศ. 2549 - 2556

4.1 เพิ่มจำนวนอาจารย์

4.1.1 โดยใช้เป้าหมายจำนวนอาจารย์ที่ควรจะมีในปัจจุบัน(รายละเอียดในตารางที่ 14) ซึ่งคิดตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำคือ อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาขั้นต่ำ เท่ากับ 1:8 รวมจำนวน 579 คน โดยจำแนกเป็น

วิทยาลัยพยาบาล	471	คน
วิทยาลัยการสาธารณสุข	59	คน
วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์	49	คน

4.1.2 ดำเนินการขอตั้งตำแหน่งพนักงานราชการเพื่อปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัด และ/หรือจ้างอาจารย์ในฝ่ายบริการ/อื่นๆ เพื่อทำหน้าที่สอน

4.2 จัดสรรทุนการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก จำนวน 500 คน ตั้งแต่ปีพ.ศ2549 - 2556 โดยเป้าหมายดังกล่าวคำนวณจากร้อยละ75ของอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกในปัจจุบันที่ควรจะมี คือ จำนวน 681 คน (รายละเอียดในตารางที่ 15) ซึ่งคิดตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และแบ่งการจัดสรรทุนโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้และการประหยัดงบประมาณ ดังนี้

4.2.1 ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกต่างประเทศ	จำนวน 160 ทุน
4.2.2 ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกหลักสูตรนานาชาติในประเทศ	จำนวน 100 ทุน
4.2.3 ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกในประเทศ	จำนวน 240 ทุน

4.3 จัดสรรทุนศึกษาการเพิ่มพูนความรู้หลังปริญญาเอกต่างประเทศ(Postdoctoral training) เพื่อพัฒนาอาจารย์ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกในประเทศให้ได้มีโอกาสหาประสบการณ์ความรู้ในต่างประเทศ จำนวน 45 ทุน

4.4 จัดสรรทุนฝึกอบรมต่างประเทศ(3 เดือน) จำนวน 575 ทุน

5. แผนพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2549 - 2556

แผนพัฒนาอาจารย์ตามโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ปรับจากแผนเดิมโดยขยายระยะเวลาดำเนินการต่ออีก 7 ปี มีรายละเอียดในแต่ละแผนดังนี้

5.1 แผนพัฒนาอาจารย์ในเชิงปริมาณ (เพิ่มจำนวนอาจารย์)

ตารางที่ 1 จำนวนอาจารย์ในปัจจุบัน จำนวนอาจารย์ที่ควรจะมี และจำนวนอาจารย์ที่ต้องเพิ่มจำแนกตาม

รายปี พ.ศ. 2549-2556

วิทยาลัยในสังกัด	จำนวนอาจารย์		จำนวนอาจารย์ที่ต้องเพิ่มในปี พ.ศ. 2549 -2556							
	ปัจจุบัน	ที่ควรจะมี	แผนเดิม	แผนขยายระยะเวลาปี2550 -2556						รวม
			49	50	51	52	53	54	55	
1.วิทยาลัยพยาบาล (31 แห่ง)	1,529	1,998	90	100	100	100	81	-	-	471
2.วิทยาลัยการสาธารณสุข(7แห่ง)	344	403	19	20	20	-	-	-	-	59
3.วิทยาลัยเทคโนโลยีทาง การแพทย์ (1แห่ง)	22	71	19	10	10	10	-	-	-	49
รวม	1,893	2,472	128	130	130	110	81	-	-	579

5.2 แผนการพัฒนาอาจารย์ในเชิงคุณภาพ

5.2.1 การเพิ่มคุณวุฒิโดยการศึกษาต่อระดับปริญญาเอกทั้งในและต่างประเทศ และการเพิ่มพูนความรู้หลังปริญญาเอกในต่างประเทศ

ตารางที่ 2 จำนวนทุนสำหรับอาจารย์ไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอกทั้งในและต่างประเทศ และการเพิ่มพูน

ความรู้หลังปริญญาเอกในต่างประเทศของวิทยาลัยในสังกัดปี พ.ศ. 2549 – 2556

กิจกรรมการ พัฒนาอาจารย์	เป้าหมาย ตามแผน เดิมปี 2542 –2549	ผลการ ดำเนินงาน ปี 2542-48	เป้าหมายการจัดสรรทุนศึกษาป.โท-เอกที่จะดำเนินการต่อ จำแนกตามปี พ.ศ.2549-2556									รวม จำนวน เมื่อสิ้น แผน	
			จำนวนทุน ที่ต้อง ดำเนินการต่อ	แผน เดิม	แผนขยายระยะเวลาปี 2550-2556								
					49	50	51	52	53	54	55		56
1. ทุนศึกษาต่อระดับป.เอก ต่างประเทศ	383	90	293 ปรับลด เป็น 160	20	20	20	20	20	20	20	20	250	
2. ทุนศึกษาระดับป.เอก หลักสูตรนานาชาติ	-	-	100	12	13	12	13	12	13	12	13	100	
3. ทุนศึกษาต่อระดับป. เอก ในประเทศ			240	30	30	30	30	30	30	30	30	240	
4. ทุนเพิ่มพูนความรู้หลัง ป.เอกต่างประเทศ	71	8	63 ปรับลด เป็น 45 ทุน	5	6	5	6	5	6	6	6	53	

หมายเหตุ : 1. ปรับลดเป้าหมายตามความเป็นไปได้ในการจัดสรรงบประมาณตามสภาพจริงตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 –2548

2. เพิ่มเติมกิจกรรมการจัดสรรทุนให้กับการพัฒนาอาจารย์ระดับปริญญาเอกในประเทศและหลักสูตรนานาชาติ

3. การจัดสรรเงินงบประมาณในกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ศึกษาต่อเอกทั้งในและต่างประเทศจะต้องครอบคลุม
จนกว่าผู้รับทุนปี 2556 จะสำเร็จการศึกษา

6. งบประมาณสนับสนุนแผนการพัฒนาอาจารย์ตามโครงการ จำนวน 2,173 ล้านบาท จำแนกเป็น

6.1 งบประมาณตามแผนพัฒนาอาจารย์ที่ขอรับการสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆที่ขอขยายระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปี 2549-2556 มีดังนี้

ค่าใช้จ่าย	จำนวนทุน	จำนวนเงิน (หน่วย:ล้านบาท)
1. ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ต่างประเทศ	160 ทุน	832.0
2. ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกในประเทศหลักสูตรนานาชาติ	100 ทุน	195.0
3. ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกในประเทศหลักสูตรปกติ	240 ทุน	468.0
4. ทุนเพิ่มพูนความรู้หลังปริญญาเอกต่างประเทศ	45 ทุน	54.0
5. ทุนฝึกอบรมต่างประเทศ (3 เดือน)	575 ทุน	172.5
รวมจำนวนเงิน		1,721.5

6.2 งบประมาณตามแผนเดิมสำหรับผู้รับทุนที่ศึกษาปริญญาโท-เอกต่างประเทศที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา จำนวน 451.5 ล้านบาท

โดยคิดค่าใช้จ่ายในกิจกรรมการพัฒนาในโครงการตามเกณฑ์ใหม่ที่อิงเกณฑ์ค่าใช้จ่ายในปัจจุบันดังนี้

1. ทุนศึกษาต่อระดับปริญญา เอก ต่างประเทศ ทุนละ 4 ปี ปีละประมาณ 1,300,000 บาท ตามเกณฑ์สำนักงาน ก.พ. (US.\$31,280 ต่อทุนต่อปี) (ค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์เดิมในโครงการฯเท่ากับ 800,000 บาทต่อทุน)
2. ทุนศึกษาต่อปริญญาเอกในประเทศทั้งหลักสูตรนานาชาติและหลักสูตรปกติ ทุนละ 1,950,000 บาท ต่อหลักสูตร ซึ่งมีรายการดังนี้

2.1 ค่าเล่าเรียนในประเทศทุนละ 3 ปี ปีละประมาณ 250,000 บาท

2.2 ค่าใช้จ่ายในการไปพัฒนางานวิจัยในต่างประเทศ 1 ปี ปีละประมาณ 1,200,000 บาท

3. ทุนเพิ่มพูนความรู้หลังปริญญาเอกต่างประเทศ ปีละประมาณ 1,200,000 บาท (ค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์เดิมในโครงการฯเท่ากับ 800,000 บาทต่อทุน)

4. ทุนฝึกอบรมต่างประเทศ (3 เดือน) ปีละประมาณ 300,000 บาท (ค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์เดิมในโครงการฯเท่ากับ 350,000 บาทต่อทุน)

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เมื่อสิ้นสุดแผนการขยายระยะเวลาดำเนินการโครงการพัฒนาอาจารย์ตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2556 กระทรวงสาธารณสุขคาดว่าจะวิทยาลัยในสังกัดจะมีจำนวนอาจารย์ตามเกณฑ์มาตรฐานระดับอุดมศึกษาขั้นต่ำคือ อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 8 และมีคุณภาพอาจารย์โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกใกล้เคียงกับเกณฑ์มาตรฐาน และสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเพื่อผลิตบุคลากรทางการพยาบาลและสาธารณสุขที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและมีปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของประเทศ

ภาคผนวก

- ก. ผลการดำเนินการพัฒนาอาจารย์ในโครงการพัฒนาอาจารย์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 ระหว่างปีพ.ศ.2542-2548
- ข. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการโครงการฯตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน
- ค. ความต้องการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขตามสภาพการณ์ในปัจจุบัน

ภาคผนวก ก.

ผลการติดตามและประเมินโครงการพัฒนาอาจารย์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 ระหว่างปี พ.ศ.2542-2548

1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการ

โครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2542 – 2549 เป็นโครงการที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอื่นเนื่องมาจากสภาพปัญหาการขาดแคลนบุคลากรสาธารณสุข ได้แก่ บุคลากรทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิในชุมชน และบุคลากรทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ทั้งในด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วย รวมทั้งงานสนับสนุนที่จะช่วยให้การบริการสุขภาพอนามัยดำเนินไปอย่างเหมาะสม รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ กระทรวงสาธารณสุขในฐานะที่รับผิดชอบทั้งงานด้านการให้บริการสาธารณสุขและการผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุขเพื่อให้บริการกับประชาชนอย่างทั่วถึงและมีจำนวนที่เพียงพอ จึงมีความจำเป็นต้องจัดการศึกษาหลักสูตรต่างๆ เพื่อผลิตบุคลากรสาธารณสุขที่มีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนให้มีจำนวนที่เพียงพอที่จะปฏิบัติงานทั้งในโรงพยาบาลและสถานบริการสาธารณสุขทั่วประเทศ และจากภาระการผลิตและพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีปริมาณที่เพียงพอและมีคุณภาพดังกล่าวจึงทำให้วิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 43 แห่ง (ปี 2540) เป็นวิทยาลัยพยาบาลจำนวน 35 แห่ง วิทยาลัยการสาธารณสุข จำนวน 7 แห่ง และวิทยาลัยเทคโนโลยีจำนวน 1 แห่ง เกิดปัญหาในเรื่องการขาดแคลนอาจารย์ทั้งในด้านจำนวนและคุณวุฒิจำนวนมาก อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา และสัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพผลผลิต ประกอบกับการพัฒนาอาจารย์ในสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงสาธารณสุขยังมีความล่าช้าเมื่อเปรียบเทียบกับการพัฒนาอาจารย์ในสาขาวิชาชีพอื่นในที่มีสุขภาพ เช่น สาขาแพทยศาสตร์ สาขาเภสัชศาสตร์ และสาขาพยาบาลศาสตร์ที่สังกัดกับทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้มีการพัฒนาอย่างครอบคลุมทั้งในด้านการศึกษาต่อต่างประเทศ การอบรม ศึกษาดูงาน สัมมนาทางวิชาการ และการเพิ่มพูนความรู้ถึงปริญญาดอกต่างประเทศ ซึ่งในส่วน of กระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมจัดทำแผนการปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขตามมติคณะรัฐมนตรีปี พ.ศ. 2538-2544 กับทบวงมหาวิทยาลัย แต่แผนดังกล่าวกำหนดให้มีการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดมีเพียง 9 แห่ง ซึ่งไม่ครอบคลุมวิทยาลัยในสังกัดทั้งหมดที่มีจำนวน 43 แห่ง

ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีปริมาณและคุณวุฒิให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความทัดเทียมกับบุคลากรในสาขาวิชาชีพข้างเคียง และมีระบบการดำเนินการที่ชัดเจนโดยดำเนินการควบคู่กับการผลิตบุคลากรสาธารณสุขให้มีปริมาณและคุณภาพเพื่อตอบสนองความ

ต้องการของประชาชน กระทรวงสาธารณสุขจึงเสนอโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขปี พ.ศ.2542 –2549 ต่อคณะรัฐมนตรี และได้รับการอนุมัติเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการดังนี้

1) เพิ่มจำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้มีสัดส่วนตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2) พัฒนาคุณวุฒิอาจารย์ของวิทยาลัยให้สูงขึ้นและได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้

3) เสริมสร้างสมรรถนะและประสบการณ์ทางวิชาการให้แก่อาจารย์ให้สูงขึ้น

โดยมีการเริ่มดำเนินการตามระยะเวลาของโครงการคือ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 และจะสิ้นสุดในปีงบประมาณ 2549 และมีเป้าหมายการดำเนินการในกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามโครงการดังนี้

1) เพิ่มจำนวนอาจารย์ในช่วงปี พ.ศ.2542 – 2549 โดยการขยายกรอบอัตรากำลังให้ข้าราชการผู้ทำหน้าที่สอนในวิทยาลัยต่างๆ จำนวนรวมทั้งสิ้น 2,166 อัตรา

2) จัดสรรทุนการศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอกต่างประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2542 – 2549 จำนวนทั้งสิ้น 480 ทุน และ 383 ทุน ตามลำดับ

3) จัดสรรทุนศึกษาเพิ่มพูนความรู้หลังปริญญาเอกต่างประเทศ(Postdoctoral Training)ในช่วงปี พ.ศ.2542 – 2549 จำนวนทั้งสิ้น 71 ทุน

4) จัดสรรทุนฝึกอบรมต่างประเทศ(3 เดือน)ในช่วงปี พ.ศ.2542–2549 จำนวนทั้งสิ้น 1,042 ทุน

5) จัดสรรทุนประชุม/สัมมนาต่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ.2542 – 2549 จำนวนทั้งสิ้น 114 ทุน

6) จัดสรรทุนศึกษาดูงานต่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ.2542 – 2549 จำนวนทั้งสิ้น 152 ทุน

7) จัดสรรทุนผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศมาร่วมงานวิชาการในวิทยาลัยในช่วงปี พ.ศ.2542 –2549 จำนวนทั้งสิ้น 152 ทุน ดังมีรายละเอียดในโครงการพัฒนาอาจารย์ปี พ.ศ. 2542 – 2549 ตามเอกสารแนบท้ายนี้

2. ผลการดำเนินการโครงการพัฒนาอาจารย์เปรียบเทียบกับเป้าหมายในโครงการฯ

จากวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการพัฒนาอาจารย์ฯ ดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุขโดยสถาบันพระบรมราชชนกได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2542 โดยดำเนินการควบคู่กับโครงการพัฒนาอาจารย์ฯ ตามแผนการปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ. 2537-2544 ซึ่งในปีแรกที่เริ่มดำเนินการโครงการฯ ประเทศไทยเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจจึงเริ่มต้นดำเนินการเฉพาะในกิจกรรมของการจัดสรรทุนการศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก ต่างประเทศเท่านั้น และโดยสรุปผลการดำเนินการตามแผนในโครงการพัฒนาอาจารย์ฯ ตั้งแต่ปี 2542 – 2548 มีผลการดำเนินการในกิจกรรมหลักเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนในโครงการดังนี้

1) แผนพัฒนาอาจารย์ในเชิงปริมาณ (เพิ่มจำนวนอาจารย์)

การเพิ่มจำนวนอาจารย์ตามแผนไม่สามารถหาข้อมูลที่ระบุได้ว่าในแต่ละปีมีการเพิ่มเท่าใด

จึงใช้การเปรียบเทียบจำนวนอาจารย์ที่มีอยู่ในปัจจุบันเปรียบเทียบกับจำนวนอาจารย์ตามเป้าหมายจะพบว่า วิทยาลัยในสังกัดยังต้องการจำนวนอาจารย์ที่ต้องเพิ่มขึ้นอีกเพื่อให้ได้เป้าหมายตามแผน จำนวนทั้งสิ้น 273 คน ทั้งนี้ยังไม่รวมอัตราการสูญเสียในระหว่างดำเนินการ ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนอาจารย์ที่มีในปัจจุบันเปรียบเทียบกับจำนวนอาจารย์ตามเป้าหมายในโครงการ และจำนวนอาจารย์ที่ต้องเพิ่มเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน

วิทยาลัยในสังกัด	เป้าหมายตามแผน (ปี 42-49)	จำนวนอาจารย์ในปัจจุบัน (สำรวจ สค.46)	จำนวนอาจารย์ที่ต้องเพิ่ม ให้ได้ตามแผน
1.วิทยาลัยพยาบาล (32 แห่ง)	1,907	1,527	380
2.วิทยาลัยการสาธารณสุข (7 แห่ง)	225	344	-119
3.วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ (1 แห่ง)	34	22	12
รวม	2,166	1,893	273

หมายเหตุ: การเพิ่มจำนวนอาจารย์ดำเนินการ โดยวิธีการเกลี่ยอัตรากำลังภายในกระทรวงสาธารณสุขทั้งนี้ไม่สามารถดำเนินการ โดยตั้งอัตราใหม่เนื่องจากมาตรการจำกัดคนของภาครัฐ

2) แผนการพัฒนาอาจารย์ในเชิงคุณภาพ

แผนการพัฒนาอาจารย์มีเป้าหมายที่จะดำเนินการในหลายกิจกรรมตามโครงการฯ แต่เนื่องจากได้รับการจัดสรรงบประมาณเฉพาะในกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ที่เป็นกิจกรรมหลักคือ การจัดสรรทุนการศึกษาต่อระดับปริญญาเอกต่างประเทศและการศึกษาอบรมต่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุขจึงดำเนินการพัฒนาอาจารย์เชิงคุณภาพเฉพาะในกิจกรรมหลัก 2 เรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับ ซึ่งมีผลการดำเนินการพัฒนาอาจารย์เชิงคุณภาพระหว่างปี พ.ศ. 2542- 2548 ดังนี้

2.1) การเพิ่มคุณวุฒิโดยการศึกษาต่อปริญญาโท – เอก ต่างประเทศ

กระทรวงสาธารณสุขได้รับการจัดสรรทุนเพื่อพัฒนาอาจารย์ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอกต่างประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 – 2548 รวมทั้งสิ้น 90 ทุน คิดเป็นร้อยละ 23.49 ของจำนวนทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกตามเป้าหมายของแผน ส่วนทุนศึกษาต่อปริญญาโทมิได้รับการจัดสรรงบประมาณ จึงไม่มีการดำเนินการ แต่ได้เปลี่ยนแปลงทุนระดับปริญญาเอกเป็นทุนโท-เอก แทนเพื่อให้สะดวกในการปฏิบัติ และประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ที่มีความพร้อมจะศึกษาให้จบถึงขั้นปริญญาเอก และขณะนี้ก็มีจำนวนผู้รับทุนแล้วทั้งสิ้น 72 ทุน จึงเหลือทุนที่จะต้องดำเนินการต่อจำนวน 293 ทุน ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนทุนสำหรับอาจารย์ไปศึกษาต่อปริญญาโท-เอกต่างประเทศที่ได้รับจัดสรรเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนและจำนวนทุนที่ต้องดำเนินการต่อเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน

วิทยาลัย ในสังกัด	เป้าหมาย ตามแผน (ปี 2542- 2549)	ผลการดำเนินการพัฒนาอาจารย์โดยการศึกษาต่อ ระดับปริญญาโท-เอก ณ ต่างประเทศ			
		จำนวนทุนที่ ได้รับจัดสรร	คิดเป็นร้อยละของ เป้าหมายตามแผน	จำนวน ผู้รับทุน	จำนวนทุนที่ต้อง ดำเนินการต่อ
1. วิทยาลัยพยาบาล	338	68	20.11	52	270
2. วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร	42	19	45.23	17	23
3.วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ฯ	3	3	100	3	-
รวม	383	90	23.49	72	293

หมายเหตุ : จำนวนผู้รับทุนไม่ได้เท่ากับจำนวนทุนที่ได้รับจัดสรร เนื่องจากมีทุนคงค้างที่ยังไม่สามารถสรรหาได้ในแต่ละปีงบประมาณและขณะนี้อยู่ระหว่างการสรรหาเพิ่มเติม

2.2) การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์หลังปริญญาเอกต่างประเทศ

กระทรวงสาธารณสุขไม่ได้รับการจัดสรรทุนสำหรับกิจกรรมนี้โดยตรง แต่เนื่องจากได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาอาจารย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในประเทศว่า ควรมีความรู้ และมีประสบการณ์ในระดับนานาชาติ จึงได้จัดสรรทุนเพื่อพัฒนาอาจารย์ในกิจกรรมนี้ในระหว่างปี พ.ศ.2542 – 2548 เป็นจำนวนทุนทั้งสิ้น 8 ทุน คิดเป็นร้อยละ 11.28 ตามเป้าหมายของแผน จึงเหลือจำนวนทุนที่จะต้องดำเนินการต่อจำนวน 63 ทุน ดังมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนทุนสำหรับอาจารย์ไปศึกษาเพิ่มพูนความรู้หลังปริญญาเอกเปรียบเทียบเป้าหมายตามแผนและจำนวนทุนที่ต้องดำเนินการต่อเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน

วิทยาลัย ในสังกัด	เป้าหมาย ตามแผน (ปี 2542- 2549)	ผลการดำเนินการพัฒนาอาจารย์โดยการศึกษา เพิ่มพูนความรู้หลังปริญญาเอก			
		จำนวนทุนที่ ได้รับจัดสรร	คิดเป็นร้อยละของ เป้าหมายตามแผน	จำนวน ผู้รับทุน	จำนวนทุนที่ต้อง ดำเนินการต่อ
1. วิทยาลัยพยาบาล	65	6	9.23	6	59
2. วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร	5	2	40	2	3
3.วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ฯ	1	-	-	-	1
รวม	71	8	11.28	8	63

หมายเหตุ : ทุนประเภทนี้ ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้โดยตรงแต่กระทรวงสาธารณสุขบริหารจัดการ โดยใช้เงินงบประมาณอบรมระยะสั้นแทน

2.3) การเพิ่มคุณวุฒิโดยการศึกษาต่อปริญญาโทและเอกในประเทศ

การดำเนินการในกิจกรรมนี้ไม่มีการจัดสรรเงินทุนให้ แต่หน่วยงานให้การสนับสนุนโดยการให้การศึกษาต่อและประสานงานขอความร่วมมือกับทบวงมหาวิทยาลัยและคณะพยาบาลศาสตร์ต่างๆ เพื่อให้การสนับสนุน ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2546 จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทและเอกในประเทศของวิทยาลัยในสังกัดพบว่า อาจารย์ในสังกัดมีคุณวุฒิระดับปริญญาโทจำนวน 1,254 คน ปริญญาเอกจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 89.44 และ 48.15 ของเป้าหมายตามแผนตามลำดับ ดังนั้นจึงมีจำนวนอาจารย์ที่ต้องพัฒนาต่อให้มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทจำนวน 148 คน และปริญญาเอกจำนวน 62 คน ดังแสดงในตารางที่ 8 และ 9

ตารางที่ 8 จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทในประเทศของวิทยาลัยในสังกัดเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนและจำนวนอาจารย์ที่ต้องพัฒนาต่อเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน

วิทยาลัย ในสังกัด	เป้าหมายตาม แผน (ปี 2542-2549)	ผลการดำเนินการพัฒนาอาจารย์โดยการ ศึกษาระดับปริญญาโทในประเทศ		จำนวนอาจารย์ที่ต้อง ดำเนินการต่อ
		จำนวน	คิดเป็นร้อยละของ เป้าหมายตามแผน	
1. วิทยาลัยพยาบาล	1,230	1,077	87.56	153
2. วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร	157	169	107.64	-12
3.วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ฯ	15	8	53.35	7
รวม	1,402	1,254	89.44	148

ตารางที่ 9 จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกในประเทศของวิทยาลัยในสังกัดเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนและจำนวนอาจารย์ที่ต้องพัฒนาต่อเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน

วิทยาลัย ในสังกัด	เป้าหมายตามแผน (ปี 2542-2549)	ผลการดำเนินการพัฒนาอาจารย์โดยการ ศึกษาระดับปริญญาเอกในประเทศ		จำนวนที่ต้อง ดำเนินการต่อ
		จำนวน	คิดเป็นร้อยละของ เป้าหมายตามแผน	
1. วิทยาลัยพยาบาล	108	52	48.15	56
2. วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร	13	6	46.15	7
3.วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ฯ	1	2	200	0
รวม	122	60	49.8	62

2.4) การเพิ่มทุนความสามารถและประสบการณ์โดยการฝึกอบรม/ประชุม/สัมมนาต่าง ประเทศ และผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศมาร่วมงานวิชาการ

การเพิ่มทุนความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ทางวิชาการให้กับอาจารย์ในสังกัดนั้น กระทรวงสาธารณสุขได้รับการจัดสรรงบประมาณให้เฉพาะในกิจกรรมการอบรมเท่านั้น ในส่วนของกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์โดยการประชุม/สัมมนา หรือศึกษาดูงานนั้น มีการดำเนินการในกรณีที่เห็นว่าจำเป็นและจะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานโดยการขอตกลงกับสำนักงานงบประมาณและเปลี่ยนแปลงหมวดเงินงบประมาณให้ตรงกับรายการค่าใช้จ่ายจริง ดังนั้นจึงมีผลการดำเนินการโดยการอบรมในช่วงปี พ.ศ.2542 – 2547 จำนวน 144 ทุน คิดเป็นร้อยละ 13 ตามเป้าหมายของแผน แต่เนื่องจากวิทยาลัยในสังกัดมีจำนวนอาจารย์ค่อนข้างมาก และทุนที่ได้รับจำนวนน้อยจึงบริหารจัดการโดยลดระยะเวลาของการอบรมลงจึงมีจำนวนผู้รับทุนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 447 ทุน และมีจำนวนทุนอบรมที่ต้องดำเนินการต่อตามแผนจำนวน 595 ทุน ทุนประชุม/สัมมนาจำนวน 101 ทุน ทุนศึกษาดูงานจำนวน 160 ทุน และทุนผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศมาร่วมงานวิชาการในวิทยาลัยจำนวน 24 ทุน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนทุนที่ได้รับการจัดสรรและจำนวนอาจารย์ที่ได้รับการพัฒนาโดยการเพิ่มทุนความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ต่างประเทศ เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนในโครงการและจำนวนทุนพัฒนา อาจารย์ที่ต้องดำเนินการต่อเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของแผน

กิจกรรมการพัฒนา	เป้าหมายตามแผน ในโครงการ ปี 42-49 (ทุน)	ผลการดำเนินงานตั้งแต่เริ่ม โครงการปี 2542 – ปี 2547		จำนวน ผู้รับทุน (ทุน)	จำนวนทุนที่ ต้องดำเนินการต่อ ตามแผน
		จำนวนทุนที่ได้ รับจัดสรร	คิดเป็นร้อยละของ เป้าหมายตามแผน		
1. ทุนฝึกอบรม ต่างประเทศ (3 เดือน)	1,042	164	15.74	467	575
2. ทุนประชุม/สัมมนา ต่างประเทศ (2 สัปดาห์)	114	-	11.40	13	101
3. ทุนศึกษาดูงานต่างประเทศ (2 สัปดาห์)	160	-	-	-	160
4. ทุนผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ ร่วมงานวิชาการ	24	-	-	-	24

หมายเหตุ: จำนวนผู้รับทุนอบรมต่างประเทศได้มากกว่าจำนวนทุนที่ได้รับจัดสรรเนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขได้ปรับระยะเวลาการอบรมให้สั้นลงและเพิ่มจำนวนผู้อบรม และปรับเปลี่ยนทุนอบรมไปดำเนินการในบางกิจกรรมที่ไม่ได้รับการจัดสรรทุน เช่น การประชุม/สัมมนาต่างประเทศ

2.5) เงินงบประมาณที่ได้รับแล้วในโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 – 2548 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 668,602,360บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 32.17 ของงบประมาณตามโครงการที่ประมาณการไว้ที่ 2,078.12 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	จำนวนเงิน
2542	33,711,710
2543	84,727,350
2544	102,357,600
2545	126,446,700
2546	113,711,000
2547	115,568,000
2548	92,080,000
รวม	668,602,360

ภาคผนวก ข.

ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการและการบริหารจัดการโครงการพัฒนาอาจารย์ตามมติ

คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 ในระหว่างปี พ.ศ.2542-2548

จากข้อมูลผลการดำเนินการจะเห็นว่า กระทรวงสาธารณสุขมีผลการดำเนินการตามเป้าหมายของโครงการน้อยมากโดยเฉพาะการจัดสรรทุนเพื่อพัฒนาอาจารย์โดยการศึกษาต่อต่างประเทศซึ่งคิดเป็นร้อยละ 23.49 ของเป้าหมายตามแผนและมีผู้ได้รับทุนจริงจำนวน 57 คนเท่านั้น ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ผลผลิตไม่เป็นไปตามเป้าหมายของโครงการฯ มีดังนี้

- 1) การเพิ่มจำนวนอาจารย์ไม่สามารถดำเนินการได้โดยการเพิ่มอัตราตำแหน่งใหม่เนื่องจากมาตรการจำกัดคนของภาครัฐ จึงใช้วิธีเกลี้ยอัตรากำลังภายในกระทรวงสาธารณสุขเองซึ่งได้น้อยมาก
- 2) การพัฒนาคุณวุฒิอาจารย์ในเชิงคุณภาพ พบมีปัญหาในการดำเนินการในหลายๆ ด้าน ได้แก่
 - 2.1) ในระยะเริ่มต้นของโครงการปี2540-2542 ประเทศไทยเกิดปัญหาภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ คณะรัฐมนตรีมีนโยบายงดการให้ทุนไปศึกษาต่อต่างประเทศทำให้โครงการหยุดชะงักและการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีต้องขึ้นอยู่กับวงเงินที่กระทรวงสาธารณสุขสามารถจัดสรรให้ได้ จึงทำให้การดำเนินการในบางกิจกรรมต้องงดไป
 - 2.2) การสรรหา คัดเลือกผู้รับทุนในแต่ละปีได้จำนวนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจาก
 - 2.2.1) อาจารย์ในสังกัดไม่มีความพร้อมและขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษที่จะสอบรับทุน และการเตรียมบุคลากรเพื่อรับทุนไม่สามารถดำเนินการได้ทันกับจำนวนทุนที่ได้รับ
 - 2.2.2) คุณสมบัติผู้รับทุนที่สำนักงาน ก.พ.กำหนดเป็นข้อจำกัดสำหรับอาจารย์บางคนที่มีความพร้อมจะรับทุนเช่น อายุเกิน 40 ปี เกรดเฉลี่ยไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เป็นต้น
 - 2.2.3) การไม่มีตำแหน่งสำหรับบรรจุผู้รับทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก ให้กับวิทยาลัยในสังกัดจึงทำให้การสรรหาจากบุคคลภายนอกที่มีความพร้อม หรือจากข้าราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่หน่วยงานอื่นที่มีความประสงค์จะเป็นอาจารย์และต้องการได้รับการพัฒนาเป็นไปได้ยากและติดขัดค่อนข้างมากเนื่องจากไม่มีตำแหน่งรับโอนย้าย หน่วยงานต้นสังกัดบางแห่งจึงไม่สนับสนุนให้ข้าราชการในสังกัดมาสอบรับทุน
 - 2.3) ผู้รับทุนไม่สามารถเดินทางไปศึกษาต่างประเทศในปีที่ประกาศรายชื่อเป็นผู้รับทุน ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ให้ระยะเวลาในการเตรียมตัวก่อนเดินทางเป็นเวลา 2 ปี นับแต่วันประกาศรายชื่อเป็นผู้รับทุน และจากสถิติข้อมูลผู้รับทุนตามโครงการพบว่าผู้รับทุนส่วนใหญ่กว่าจะเดินทางไปศึกษาต่างประเทศได้ต้องใช้เวลาเตรียมตัวก่อนเดินทางเป็นเวลา 1ปี ถึง 1 ปีครึ่ง
 - 2.4) การใช้เวลาในการศึกษาในต่างประเทศของผู้รับทุนเต็มเวลาที่สำนักงานก.พ.กำหนด รวมทั้งการลาศึกษาต่อด้วยทุนส่วนตัว มีผลทำให้การจบของผู้รับทุนไม่เป็นไปตามเป้าหมายและระยะ

เวลาที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากในบางสาขาโดยเฉพาะสาขาพยาบาลศาสตร์ หากผู้รับทุนเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทซึ่งต้องมีการฝึกปฏิบัติงานในตึกผู้ป่วย จำเป็นจะต้องสอบผ่านเกณฑ์มาตรฐานการให้การพยาบาลในแต่ละประเทศกำหนด หากไม่ผ่านในบางวิชาที่จะลงเรียนจะไม่สามารถดำเนินการได้ จึงทำให้ต้องเสียเวลาในการศึกษาและมีการขยายเวลาศึกษาต่อจนหมดระยะเวลาที่สำนักงาน ก.พ.กำหนด และบางรายมีการลาด้วยทุนส่วนตัว เป็นต้น

2.5) การยุติการศึกษาด้วยปัญหาส่วนตัวและครอบครัว ซึ่งขณะนี้กระทรวงสาธารณสุขพบผู้รับทุนจำนวน 2 ราย ที่ไม่สามารถจบการศึกษาระดับปริญญาเอกและต้องให้ยุติการศึกษา

ภาคผนวก ก.

ความต้องการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตามสภาพการณ์ในปัจจุบัน

1. การจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

การจัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรของกระทรวงสาธารณสุขแม้จะไม่ใช่งานหลักตามภาระหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข แต่ก็มีผลสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการให้บริการด้านสาธารณสุข ทั้งนี้เนื่องจากผลผลิตบุคลากรพยาบาลของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจะเน้นการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลักและเน้นการให้บริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่ชนบทหรือท้องถิ่นเพื่อให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของประเทศ และโดยที่การจัดการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพื่อทำหน้าที่ผลิตบุคลากรทางด้านพยาบาลและสาธารณสุข ดังนั้นการจัดการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดจึงต้องมีคุณภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหรือแนวทางที่กำหนด ได้แก่

1) เกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศและเป็นไปตาม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 6 มาตรา 17 ว่าด้วยมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาและมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

2) เกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาพยาบาลของสภาการพยาบาลซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการจัดการศึกษาพยาบาลและการให้บริการพยาบาลแก่ประชาชน ทั้งนี้เพื่อคุณภาพของบุคลากรทางการพยาบาลที่จะให้บริการแก่ประชาชนในอนาคต

กระทรวงสาธารณสุขในฐานะที่รับผิดชอบดูแลวิทยาลัยในสังกัดซึ่งปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 39 แห่ง กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ เป็นวิทยาลัยพยาบาลจำนวน 31 แห่ง วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร 7 แห่ง วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ 1 แห่ง จึงเห็นควรให้มีการผลิตและพัฒนาอาจารย์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและองค์กรวิชาชีพ โดยที่สามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อให้บริการแก่ประชาชนต่อไป

2. สภาพปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพในปัจจุบันของวิทยาลัยในสังกัด

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขยังมีปัญหาในเรื่องการขาดแคลนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิและจำนวนที่เหมาะสมกับการผลิตบุคลากรทางการพยาบาลและสาธารณสุขให้มีคุณภาพและเพียงพอกับความต้องการของประเทศ คือ มีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 9.10 (ไม่รวมจำนวน

นักศึกษาที่กระทรวงสาธารณสุขจะเพิ่มการผลิตอีกปีละ 1,000 คน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 เป็นต้นไป) สัดส่วน
 คุณวุฒิปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เท่ากับ 0.31 : 6.62 : 3.05 (สำรวจสิงหาคม 2546) ซึ่งยังไม่เป็นไป
 ตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดได้แก่ อาจารย์ค่อนักศึกษา
 เท่ากับ 1:4 – 1:8 และสัดส่วนคุณวุฒิปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เท่ากับ 3 : 6 : 1 ดังมีรายละเอียด
 แสดงในตารางที่ 7 และ 8

ตารางที่ 11 จำนวนอาจารย์ จำนวนนักศึกษา และอัตราส่วนอาจารย์ค่อนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวง
 สาธารณสุข ปีการศึกษา 2546 (สำรวจสิงหาคม 2546)

วิทยาลัยในสังกัด	จำนวนอาจารย์	จำนวนนักศึกษา	อัตราส่วนอาจารย์ค่อนักศึกษา
1.วิทยาลัยพยาบาล (31 แห่ง)	1,527	13,562	1 : 8.88
2.วิทยาลัยการสาธารณสุข(7แห่ง)	344	3,126	1 : 9.08
3.วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ (1แห่ง)	22	550	1 : 25
รวม	1,893	17,238	1 : 9.10

ตารางที่ 12 จำนวนอาจารย์จำแนกตามคุณวุฒิระดับปริญญาเอก ปริญญาโท ปริญญาตรี และสัดส่วนคุณวุฒิ
 อาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2546 (สำรวจสิงหาคม 2546)

วิทยาลัยในสังกัด	จำนวนอาจารย์จำแนกตามคุณวุฒิ					สัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์
	รวม	ปริญญา เอก	ปริญญาโท	ปริญญาตรี	ต่ำกว่าป.ตรี	ป.เอก : โท : ตรี
1.วิทยาลัยพยาบาล (31 แห่ง)	1,527	52	1,077	398	-	0.34 : 7.05 : 2.60
2.วิทยาลัยการสาธารณสุข สิรินธร (7แห่ง)	344	6	169	159	10	0.17 : 4.91 : 4.91
3.วิทยาลัยเทคโนโลยีทาง การแพทย์ (1แห่ง)	22	2	8	10	2	0.9 : 3.63 : 5.45
รวม	1,893	60	1,254	567	12	0.31 : 6.62 : 3.05

1.2.3 การเพิ่มการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ตามนโยบายของรัฐบาล

เนื่องจากในปี 2547 กระทรวงสาธารณสุขได้รับนโยบายจากรัฐบาลให้เพิ่มการผลิตบุคลากร
 พยาบาลขึ้นอีก 1,000 คนต่อปี เป็นระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี 2547 – 2556 จึงทำให้วิทยาลัยในสังกัดต้องรับ
 ภาระการสอนพยาบาลในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์(4ปี)และหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ต่อเนื่อง(2ปี) รวมกันไม่

น้อยกว่า 13,657 คนต่อปีในปี 2547และจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆจนมีจำนวน 1,552 คนในปี 2550 ถึง 2556 แต่ปัจจุบันวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดมีจำนวนอาจารย์รวมทั้งสิ้น 1,527 คน กระทรวงสาธารณสุขจึงจำเป็นต้องจัดหาอัตรากำลังเพิ่มเพื่อรองรับการขยายการผลิตพยาบาลในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2547-2556 โดยพยายามให้ได้ใกล้เคียงเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาของกระทรวงสาธารณสุขคือ 1 : 8 คือในปี 2547 วิทยาลัยพยาบาลจะต้องมีจำนวนอาจารย์พยาบาล 1,707 คน และเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปีจนในปี 2550 จำนวนอาจารย์พยาบาลจะเท่ากับ 1,940 คน (ทั้งนี้ยังไม่ได้คำนวณอัตราการสูญเสียระหว่างปี) ดังรายละเอียดในตาราง 9

**ตารางที่ 13 จำนวนนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปีและทุกหลักสูตร และจำนวนอาจารย์ที่ต้องได้รับเพิ่มจำนวนตาม
ปีงบประมาณ 2547 -2548**

ปีงบประมาณ	จำนวนนักศึกษา ทุกชั้นปี	จำนวนอาจารย์ใน ปัจจุบัน	จำนวนอาจารย์ที่ ควรมี (1 : 8)	จำนวนอาจารย์ที่ต้องเพิ่ม	
				จำนวนที่เพิ่มใน แต่ละปี	จำนวนที่เพิ่ม สะสม
2547	13,657	1,527	1,707	180	180
2548	13,930	1,527	1,741	34	214
2549	14,639	1,527	1,830	89	303
2550	15,520	1,527	1,940	110	413
2551	15,520	1,527	1,940	-	413
2552	15,520	1,527	1,940	-	413
2553	15,520	1,527	1,940	-	413
2554	15,520	1,527	1,940	-	413
2556	15,520	1,527	1,940	-	413

หมายเหตุ: จำนวนอาจารย์ที่จะเพิ่มในแต่ละปี ยังไม่ได้คำนวณอัตราการสูญเสียไว้และคิดที่อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ1:8

1.2.4 จำนวนและสัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ที่ควรจะมีในปัจจุบัน

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของสังคม มีความจำเป็นต้องมีจำนวนและคุณวุฒิอาจารย์ที่เหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดและโดยที่วิทยาลัยในสังกัดปัจจุบันยังมีปัญหาการขาดแคลนอาจารย์จำนวนมาก ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงประมาณการจำนวนอาจารย์และสัดส่วนที่ควรจะมีในปัจจุบันของวิทยาลัยในสังกัด โดยคิดที่เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในระดับอุดมศึกษาและองค์การวิชาชีพพยาบาล คือ อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 8 และสัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ระดับปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เท่ากับ 3 : 6 : 1 ซึ่งมีรายละเอียดจำนวนและคุณวุฒิอาจารย์ที่ต้องพัฒนาดังนี้

1. เพิ่มจำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัด จำนวน 579 คน เพื่อให้ได้เป้าหมายอาจารย์ที่ควรมีจำนวน 2,472 คน (ปัจจุบันมี 1,527 คน)
 2. เพิ่มจำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกจำนวน 681 คน เพื่อให้ได้เป้าหมายอาจารย์ที่ควรมี 742 คน (ปัจจุบันมี 60 คน)
 3. เพิ่มจำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโท จำนวน 229 คน เพื่อให้ได้เป้าหมายอาจารย์ที่ควรมี 1,484 คน (ปัจจุบันมี 1,254 คน)
 4. พัฒนาอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีให้เป็นมีคุณวุฒิปริญญาโทและเอกจำนวน 320 คน โดยเป้าหมายอาจารย์ที่ควรมี 247 คน (ปัจจุบันมี 567 คน)
- ทั้งนี้ ได้คำนวณอัตราการสูญเสียไว้ที่ร้อยละ 3 ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 10 และ 11

ตารางที่ 14 จำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดในปัจจุบัน จำนวนอาจารย์ที่ควรจะมี เมื่อคิดที่อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา เท่ากับ 1 : 8 และจำนวนอาจารย์ที่ต้องเพิ่ม

วิทยาลัยในสังกัด	จำนวนอาจารย์ในปัจจุบัน	จำนวนนักศึกษา ปี 47	จำนวนอาจารย์ที่ควรจะมีเมื่อคิดที่อัตราส่วน อ. : นศ. = 1 : 8 + ทดแทนการสูญเสีย			จำนวนอาจารย์ที่ต้องเพิ่ม
			จำนวน อ. ที่ควรมี	จำนวนทดแทนการสูญเสียร้อยละ 3	รวม	
1.วิทยาลัยพยาบาล (31 แห่ง)	1,527	13,562	1,940	58	1,998	471
2.วิทยาลัยการสาธารณสุข (7 แห่ง)	344	3,126	391	12	403	59
3.วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ (1 แห่ง)	22	550	69	2	71	49
รวม	1,893	17,238	2,400	72	2,472	579

หมายเหตุ : ข้อมูลจำนวนอาจารย์ในปัจจุบันและจำนวนนักศึกษาลำร่วงสิงหาคม 2546

ตารางที่ 15 จำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดจำแนกตามคุณวุฒิที่มีในปัจจุบัน คุณวุฒิที่ควรจะมี และจำนวนอาจารย์ที่ต้องพัฒนาให้มีคุณวุฒิตามเกณฑ์มาตรฐานคือวุฒิปริญญาเอก : โท : ตรี เท่ากับ 3 : 6 : 1 ตามจำนวนอาจารย์ที่ควรจะมี

วิทยาลัยในสังกัด	จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิป.เอก			จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิป.โท			จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิป.ตรี		
	ปัจจุบัน	ที่ควรมี	ต้องพัฒนา	ปัจจุบัน	ที่ควรมี	ต้องพัฒนา	ปัจจุบัน	ที่ควรมี	ต้องพัฒนา
1. วิทยาลัยพยาบาล (31 แห่ง)	52	599	547	1,077	1,199	122	398	200	198
2. วิทยาลัยการสาธารณสุข(7แห่ง)	6	121	115	169	242	72	159	40	119
3. วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์ (1 แห่ง)	2	21	19	8	43	35	10	7	3
รวม	60	742	681	1,254	1,484	229	567	247	320

สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

โครงการขยายระยะเวลาการดำเนินการและปรับแผนการพัฒนาอาจารย์

ในโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ.2542 - 2549

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540

เป็นสิ้นสุดการดำเนินการ ปี พ.ศ.2556

1. ความเป็นมาของโครงการ

โครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2542 – 2549 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 เป็นโครงการที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอันเนื่องมาจากสภาพปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการพยาบาลและสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขจึงได้มอบหมายให้วิทยาลัยในสังกัดดำเนินการเร่งผลิตบุคลากรเพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศ ซึ่งจากภารกิจเร่งผลิตบุคลากรพยาบาลและสาธาณสุขดังกล่าวจึงมีผลทำให้วิทยาลัยในสังกัดเกิดสภาพปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพมากขึ้น อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา และสัดส่วนคุณวุฒิไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดยังมีความล่าช้าเมื่อเทียบเคียงกับการพัฒนาอาจารย์ในสาขาวิชาชีพอื่นในทีมสุขภาพและคณะพยาบาลศาสตร์ในสังกัดมหาวิทยาลัยต่างๆ ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงเห็นควรให้มีการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดจำนวน 43 แห่ง ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและมีความทัดเทียมกับบุคลากรสาขาวิชาชีพข้างเคียง โดยเสนอโครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดปี พ.ศ.2542 –2549 ต่อคณะรัฐมนตรี และได้รับการอนุมัติเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 โดยมีกำหนดระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - 2549

ในปัจจุบันการดำเนินการพัฒนาอาจารย์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพตามแผนในโครงการฯ ยังไม่บรรลุเป้าหมาย และมีผลการดำเนินการค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผน โดยเฉพาะกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์โดยการศึกษาต่อต่างประเทศ ซึ่งได้รับการจัดสรรทุนปี พ.ศ. 2542 –2548 รวมทั้งสิ้น จำนวน 90 ทุน จากจำนวนทุนทั้งสิ้น 383 ทุน คิดเป็นร้อยละ 23.49 ของจำนวนทุนตามเป้าหมายแผน และมีผู้รับทุนขณะนี้จำนวน 72 ทุน คิดเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนทุนที่ได้รับจัดสรร เนื่องจากในระยะแรกเริ่มโครงการเกิดปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและรัฐบาลมีนโยบายงดการให้ทุนไปศึกษาต่างประเทศ และอาจารย์ขาดความพร้อมด้านภาษาอังกฤษที่จะสอบรับทุนและการสมัครเรียนต่อในต่างประเทศ นอกจากนี้กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์โดยการเพิ่มพูนความสามารถและประสบการณ์โดยการฝึกอบรม ประชุม/สัมมนา ศึกษาดูงานต่างประเทศ ก็ได้รับการจัดสรรทุนเฉพาะการอบรมระยะสั้นต่างประเทศเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนทุนที่ได้รับจัดสรรจนถึงปี พ.ศ. 2548 จำนวน 164 ทุน จากจำนวนทุน 1,042 ทุน คิดเป็นร้อยละ 15.74 ของจำนวนทุนตามเป้าหมายของแผน และได้รับการจัดสรรงบประมาณตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 –2548 เป็นเงินจำนวน 668 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 32.17 ของงบประมาณตามแผนที่ประมาณการไว้จำนวน 2,078.12 ล้านบาท

2. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาการดำเนินโครงการและปรับแผนการพัฒนาอาจารย์ฯ

2.1 นโยบายการเพิ่มการผลิตบุคลากรด้านสุขภาพ ได้แก่

2.1.1 แผนการผลิตพยาบาลเพิ่ม ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 4 พฤษภาคม 2547 ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขต้องเร่งการผลิตนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพิ่มขึ้นอีกปีละ 1,000 คน รวมเป็นปีละ 2,500 คน เป็นเวลา 10 ปี โดยเริ่มในปีการศึกษา 2547 ถึงปี พ.ศ. 2556 และ แผนการเร่งการผลิตพยาบาลเพิ่มอีกปีละ 700 คน ในระหว่างปี พ.ศ. 2549 – 2552 รวมเป็น 3,200 คนต่อปี

2.1.2 แผนการเร่งการผลิตเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 1 รุ่น 1 หมู่บ้าน ในพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส จำนวน 1,020 คน ในระยะเวลา 5 ปี คือปี พ.ศ. 2548 – 2552

2.2 การขาดแคลนอาจารย์ทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะอาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จากภารกิจเร่งการผลิตบุคลากรด้านสุขภาพตามนโยบายของรัฐดังกล่าวมีผลทำให้เกิดปัญหาความขาดแคลนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้งเชิงปริมาณและคุณวุฒิเพิ่มมากขึ้นตามลำดับเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยในปัจจุบันวิทยาลัยในสังกัดมีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 9.1 (เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรมีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 8)

นอกจากนี้คุณวุฒิอาจารย์ระดับปริญญาเอกต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมากโดยมี สัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ปริญญาเอก : ปริญญาโท : ปริญญาตรี เท่ากับ 0.3 : 6.6 : 3.1 (เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรมีสัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์ ปริญญาเอก . ปริญญาโท : ปริญญาตรี เท่ากับ 3 : 6 : 1) และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนอาจารย์ระดับปริญญาเอกของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกับสถาบันการศึกษาการพยาบาลอื่นๆ จำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกยังมีจำนวนน้อยมาก คือ มีจำนวนอาจารย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกรวมจำนวนทั้งสิ้น 60 คน โดยจบการศึกษาจากต่างประเทศ จำนวน 13 คน และจบปริญญาเอกในประเทศ จำนวน 47 คน ซึ่งกระจายอยู่ในวิทยาลัยในสังกัด 39 แห่ง เฉลี่ยแห่งละ 1 คน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาอาจารย์ในวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้งในเชิงปริมาณและคุณวุฒิอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่องดังได้กล่าวมาแล้ว

2.3 ความจำเป็นที่ยังต้องพัฒนาอาจารย์โดยการศึกษาระดับปริญญาเอกและการอบรมในต่างประเทศ การพัฒนาอาจารย์มีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาและอบรมในต่างประเทศเนื่องจาก

2.3.1 เป็นการพัฒนามาตรฐานการศึกษาและเพิ่มศักยภาพ/ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากการจัดการศึกษาในต่างประเทศมีความก้าวหน้าทั้งทางวิทยาการและความรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งมีพัฒนาการที่ยาวนาน ซึ่งจะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับอาจารย์ทั้งในด้านการศึกษาและฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะนำมาสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและในประเทศไทยให้มีความเป็นสากล และสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้

2.3.2 สร้างเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศและเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กับ

อาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข การสร้างเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ นอกจากจะทำให้อาจารย์มีความรู้และวิชาการที่ก้าวหน้าทันต่อโลก ยังทำให้เกิดการประสานสัมพันธ์และความร่วมมือในเรื่องอื่นๆ ตามมา รวมทั้งการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

2.3.3 สถาบันการศึกษาในประเทศไทยที่เปิดสอนในสาขาวิชาชีพพยาบาลระดับปริญญาเอกมีจำนวนน้อย และยังไม่มีความหลากหลายในการเปิดสาขาเฉพาะด้าน จึงทำให้มีข้อจำกัดในการรับจำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดที่จะเข้าศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าวกระทรวงสาธารณสุขจึงเห็นควรให้มีการขยายระยะเวลาการดำเนินการ โครงการพัฒนาอาจารย์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 ต่อไปจนถึงปี พ.ศ. 2556 เพื่อให้การผลิตและพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดมีการดำเนินการต่อเนื่องและควบคู่ไปกับแผนการเพิ่มการผลิตพยาบาลซึ่งมีระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปี พ.ศ. 2556 และปรับแผนการดำเนินการในโครงการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยปรับกิจกรรมและเป้าหมายการดำเนินการตามความต้องการจำนวนอาจารย์ในสภาพปัจจุบันเพื่อลดการใช้จ้างงบประมาณแต่มีให้กระทบต่อแผนการพัฒนาอาจารย์ที่วางไว้

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อขยายระยะเวลาการดำเนินการ โครงการพัฒนาอาจารย์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540 ที่จะสิ้นสุดการดำเนินการในปี 2549 ให้สิ้นสุดการดำเนินการในปี 2556

3.2 ปรับแผนและเป้าหมายการดำเนินการโครงการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันโดย

3.2.1 เพิ่มจำนวนอาจารย์ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้มีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาอย่างน้อยให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา คือ 1:8

3.2.2 พัฒนาคุณวุฒิอาจารย์ของวิทยาลัยให้สูงขึ้นและมีสัดส่วนคุณวุฒิระดับปริญญาเอกให้ใกล้เคียงกับเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

3.2.3 เสริมสร้างสมรรถนะและประสบการณ์ทางวิชาการแก่อาจารย์ให้สูงขึ้น

4. เป้าหมายการพัฒนาอาจารย์ ปี พ.ศ. 2549 - 2556

4.1 เพิ่มจำนวนอาจารย์ โดยให้เป้าหมายจำนวนอาจารย์ที่ควรจะมีในปัจจุบันซึ่งคิดตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ คือ อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาขั้นต่ำ เท่ากับ 1:8 รวมจำนวน 579 คน

4.2 จัดสรรทุนการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก จำนวน 500 คน โดยเป้าหมายคำนวณจากร้อยละ 75 ของอาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกในปัจจุบันที่ควรจะมีคือจำนวน 681 คนซึ่งคิดตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และแบ่งการจัดสรรทุนโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้และการประหยัดงบประมาณ ดังนี้

4.2.1 ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกต่างประเทศ จำนวน 160 ทุน

4.2.2 ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกหลักสูตรนานาชาติในประเทศ จำนวน 100 ทุน

4.2.3 ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกในประเทศ จำนวน 240 ทุน

4.3 จัดสรรทุนศึกษาการเพิ่มพูนความรู้หลังปริญญาเอกต่างประเทศ(Postdoctoral training)

เพื่อพัฒนาอาจารย์ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกในประเทศให้มีโอกาสหาประสบการณ์ความรู้ในต่างประเทศ จำนวน 45 ทุน

4.4 จัดสรรทุนฝึกอบรมต่างประเทศ(3 เดือน) จำนวน 575 ทุน

ดังมีรายละเอียดในตารางแนบท้ายนี้

6. งบประมาณสนับสนุนแผนการพัฒนอาจารย์ตามโครงการปี 2549 - 2556 รวมจำนวน 2,173 ล้านบาท

6.1 งบประมาณตามแผนพัฒนาอาจารย์ที่ขอรับการสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆที่ขอขยายระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปี 2549-2556 จำนวน 1,721.5 ล้านบาท

6.2 งบประมาณตามแผนเดิมสำหรับผู้รับทุนที่ศึกษาปริญญาโท-เอกต่างประเทศที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา จำนวน 451.5 ล้านบาท

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เมื่อสิ้นสุดแผนการขยายระยะเวลาดำเนินการ โครงการพัฒนาอาจารย์ตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2556 กระทรวงสาธารณสุขคาดว่าวิทยาลัยในสังกัดจะมีจำนวนอาจารย์ตามเกณฑ์มาตรฐานระดับอุดมศึกษาขั้นต่ำคือ อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 8 และมีคุณวุฒิอาจารย์โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกใกล้เคียงกับเกณฑ์มาตรฐาน และสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเพื่อผลิตบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและมีปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของประเทศ

* * * * *

โครงการพัฒนาอาจารย์ของวิทยาลัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. 2542 - 2549

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2540

สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

มิถุนายน 2540